

Handlingsplan

Mänskliga rättigheter

Om att respektera, upprätthålla och
stärka mänskliga rättigheter

Förvaltning över generationer

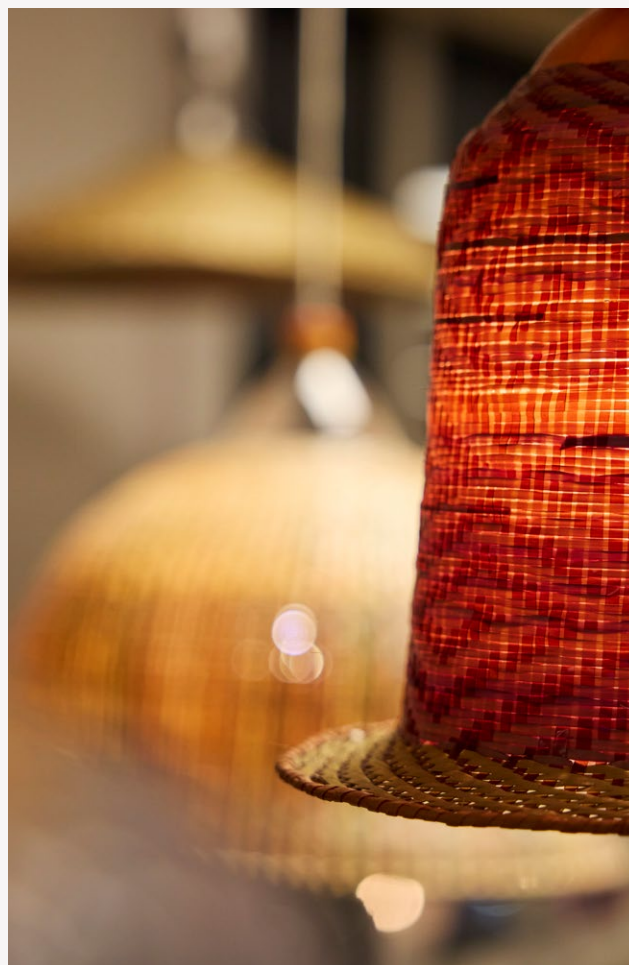
AP3

Innehåll

Introduktion.....	2
Styrning.....	3
Strategi.....	4
Identifiera och utvärdera.....	5
Upphöra, förhindra och begränsa.....	5
Följa upp.....	5
Informera om hur påverkan hanteras.....	6
Avhjälpa negativ påverkan.....	6
Uppföljning.....	6
Mål och KPI.....	6
AP3s förväntningar på företag avseende mänskliga rättigheter.....	7

Tredje AP-fonden
Stockholm, 2025

Staffan Hansén
Verkställande direktör

Introduktion

Tredje AP-fonden (AP3) är en investerare med uppdrag att – för dagens och morgondagens pensionärer – bidra till en stabil utveckling för det statliga inkomstpensionssystemet. Kapitalet investeras för att kunna generera en hög avkastning över tid. I uppdraget ingår att främja en hållbar samhällsutveckling och att agera föredömligt som ansvarsfull ägare och investerare.

AP3 är en aktiv ägare som engagerar sig, agerar och ställer krav på positiva förändringar i syfte att göra skillnad. Utgångspunkten är uppfattningen att välskötta bolag måste drivas hållbart för att över tid kunna ge en hög avkastning till låg risk. AP3 har skrivit under FN:s riktlinjer för ansvarsfulla investeringar, Principles for Responsible Investment – PRI. Dessa riktlinjer omfattar miljö, sociala frågor och bolagsstyrning.

Principerna är övergripande och gäller för samtliga bolag där fonden har ett ägande. AP3 koncentrerar arbetet till de områden där fonden bedömer att fonden gör störst nytta och har störst möjlighet att påverka.

AP3 ska som ansvarsfull ägare och investerare verka för att mänskliga rättigheter särskilt kopplade till bolagens verksamheter respekteras, upprätthålls och stärks där det finns behov.

Handlingsplanen syftar till att beskriva hur AP3 ska arbeta för att leva upp till de grundläggande principerna formulerade i den av styrelsen beslutade Policy Ansvarsfulla Investeringar.

Styrning

AP3s styrelse fastslår "Policy ansvarsfulla investeringar" med övergripande riktlinjer för fondens hållbarhets- och ägarstyrningsarbete. Mänskliga rättigheter är ett av AP3s fokusområden och policyn konstaterar att:

- *AP3 ska som ansvarsfull ägare och investerare verka för att mänskliga rättigheter särskilt kopplade till bolagens verksamheter respekteras, upprätthålls och stärks där det finns behov.*

AP-fonderna har en gemensam värdegrund som är vägledande för de respektive verksamheterna och som bygger på svenska statens värdegrund. AP3s styrelse har slagit fast i "AP-fondernas gemensamma värdegrund för förvaltning av fondmedlen" att AP3 förväntar sig att bolag verkar i enlighet med lagar, konventioner och internationella riktlinjer oavsett i vilket land bolaget verkar. Det ansvaret gäller även om landet inte har undertecknat en konvention eller har en svagare lagstiftning. AP-fondernas ramverk för föredömlig förvaltning och föredömligt ägande utgörs av:

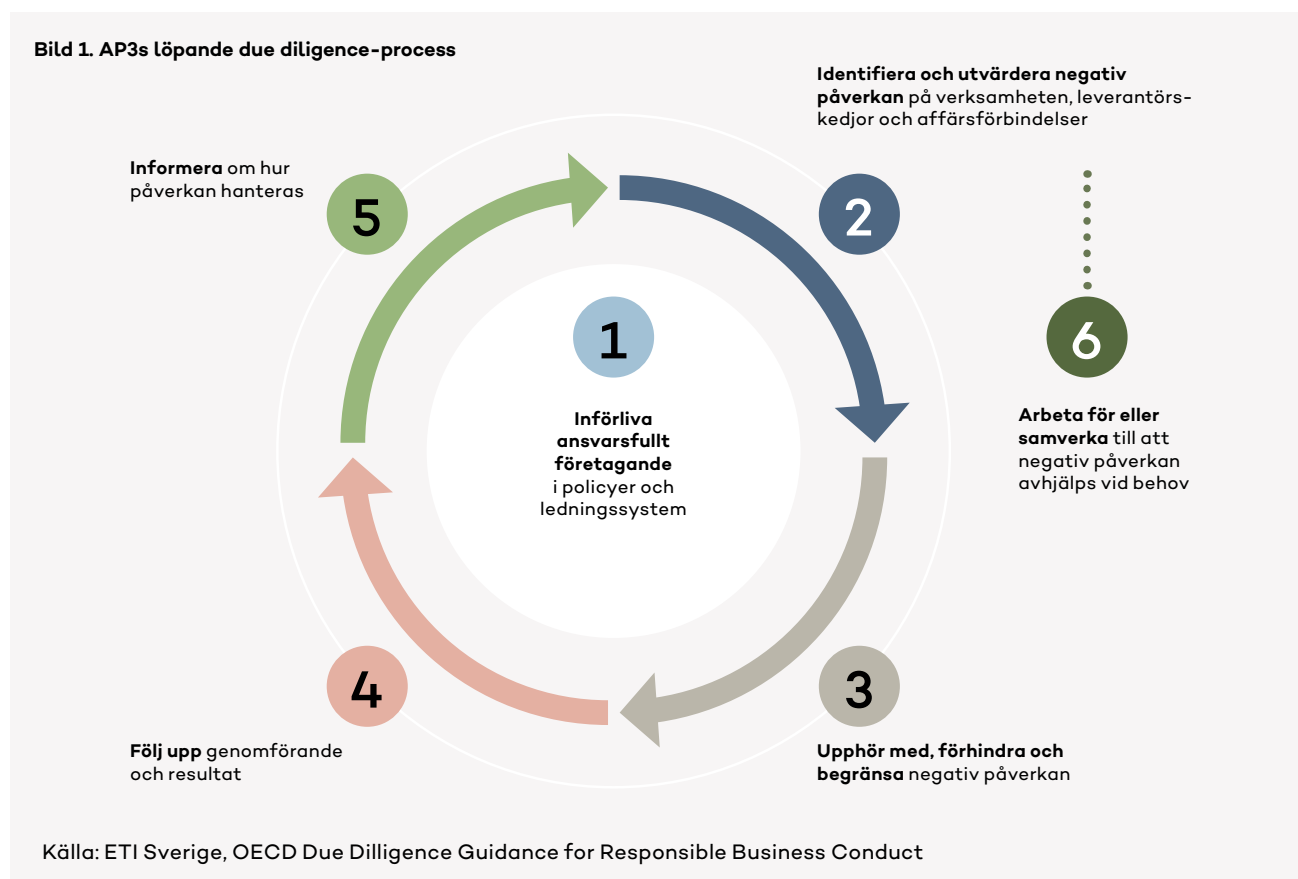
- Den svenska regeringsformen, som bygger på demokrati, grundläggande fri- och rättigheter, alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet.
- FN:s internationella konventioner som Sverige undertecknat, som rör bland annat miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption och inhumana vapen.
- Internationella riktlinjer Sverige stödjer (t ex FN:s Global Compact, ILO och OECD:s riktlinjer för multinationella bolag); samt
- Sveriges ställningstaganden i folkrättsliga frågor.

Styrelsen får kontinuerlig information och uppföljning gällande fondens hållbarhets- och ägarstyrningsarbete. Verkställande direktören har det övergripande ansvaret för att policyn efterlevs och omsätts i den operativa verksamheten. AP3s Investment Committee (IC) beslutar i viktiga hållbarhetsfrågor och arbetet med att integrering görs i förvaltningen. Gruppen för hållbarhet och ägarstyrning ansvarar för arbetet och stöttar förvaltningen med löpande utvärdering och uppföljning av mål.

Strategi

I enlighet med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD Due Dilligence Guidance for Responsible Business Conduct, strävar AP3 att arbeta utifrån en löpande genomlysnings-process som innefattar följande moment:

Den allvarligaste negativa påverkan som AP3 kan ha på mänskliga rättigheter är i rollen som investerare. Det betyder att fonden kan bidra till, eller kopplas direkt till, kränkningar av mänskliga rättigheter via fondens investeringar. I de fallen det inträffar bör AP3 agera och använda fondens inflytande som ägare för att förhindra brott och bidra till en hållbar utveckling.

Riktlinjer, som tex UNGP, stipulerar att investerare ska "särskilt uppmärksamma rättigheterna och behoven för, såväl som utmaningarna för, individer från grupper eller befolkningar som har en ökad risk för sårbarhet eller marginalisering." Utsatta grupper har vanligtvis minskat inflytande och möjligheter att hävda sina rättigheter, och möter därför ofta flera former av diskriminering och utnyttjande, vilket resulterar i marginalisering, våld och utanförskap.

Identifiera och utvärdera

En särskild riskbedömningsmodell tillämpas.

AP3 genomlyser regelbundet portföljen för att identifiera framträdande människorättsrisker. Analysen fokuserar på framträdande riskområdena som fonden delat upp i fyra grupper med ett antal underliggande kategorier. Grupperna och kategorierna har identifierats i dialog med intressenter och genom intern analys. De fyra grupperna är:

- Medborgerliga och politiska rättigheter
- Mänsklig säkerhet
- Arbetsrätt
- Utsatta grupper

Två gånger per år gör AP3-fondernas etikråd en genomlysning av AP3-fondernas globala noterade aktie- och kreditportföljer för att identifiera eventuella kränkningar av de internationella konventioner som Sverige stödjer och har ställt sig bakom. Incidenter utvärderas löpande och dialog upprättas med bolag om bolag bedöms potentiellt kränka mänskliga rättigheter.

AP3s kriterier inför en investering

Landanalys

AP3 har utvecklat ett ramverk för att bedöma och utvärdera länder utifrån kritiska styrningsparametrar som demokrati, respekten för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, rättsstatliga principer, rättsväsende och korruption. Ett lands styrelseskick har implikationer för den samlade riskbedömningen. Investeringar i länder med bristande styrning löper högre risk att utvecklas i en ohållbar riktning, och exponerar fonden mot omotiverad risk. Fonden tillämpar ett poäng-

system för att utvärdera länder. Systemet baseras på externa datakällor och flera mätpunkter (indikatorer) för att vara konsistent över tid.

ESG-analys

AP3 analyserar löpande portföljbolagens hållbarhetsrisker baserat på tredjepartsdata. En miniminivå av acceptabel hållbarhetsrisk avgör om bolags finansiella instrument är investeringsbara.

Vid investering i bolag med verksamhet i utmanande länder, och långa och omfattande leverantörskedjor görs en fördjupad granskning för att bedöma hur bolaget lever upp till AP3 förväntningar. Bedömningen är ett sätt att värdera hur bolaget levererar på fondens hållbarhetsmål och prioritera ägarstyrningsarbetet.

Avstår att investera när ambition saknas

AP3 investerar inte i bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. AP3, med stöd av Etikrådet, har en systematisk omvärldsbevakning av bolag i fondens investeringsuniversum. Media, andra investerare, intresseorganisationer, myndigheter, domstolar och FN-organ med flera, utgör källor som används för att upptäcka bolagsincidenter. Varje incident analyseras, vilket även inkluderar dialog med bolaget. Om dialogen inte är konstruktiv eller målet för dialogen inte är uppfyllt kan AP3 välja att exkludera bolaget. Dialogarbetet bedrivs genom AP3-fondernas Etikråd.

Upphöra, förhindra och begränsa

AP3s ambition är att uppfylla sitt uppdrag som ansvarsfull ägare genom aktiv ägarstyrning. Det innebär att fonden även investerar i bolag och sektorer med stora risker, förutsatt att ambition bedöms finnas hos bolagen för att hantera mänskliga rättigheter. AP3 arbetar för att bolagen i portföljen ska vara medvetna om risker kopplat till mänskliga rättigheter, som deras verksamheter är exponerade mot, och själva driva ett ambitiöst arbete med tydliga mål. AP3s allvarligaste påverkan ska prioriteras och hanteras först. Vid misstanke om att en negativ påverkan kan vara kopplad till fondens investeringar,

har fonden för avsikt att använda sitt inflytande för att skapa en positiv förändring. Att driva påverkan tillsammans med andra investerare och aktörer ger oftast störst effekt. AP3 bidrar till utveckling av mänskliga rättigheter genom att delta i flera samarbetsinitiativ, som bland annat Investor Alliance on Human Rights och PRI Advance (mer information om initiativ på ap3.se). AP3 bedriver egna dialoger med enskilda bolag. Men att driva påverkan tillsammans med andra investerare och aktörer ger oftast störst effekt. AP3s viktigaste samarbete är AP3-fondernas etikråd.

Följa upp

AP3 har en systematisk process för dialogarbete. För varje dialog sätts specifika mål och KPI:er, som varierar mellan bolag. En påverkansdialog pågår vanligtvis under flera år. Det är ofta den tid som krävs för att ett bolag ska åtgärda och säkerställa att det inte sker nya liknande incidenter.

AP3 har tagit fram mål och mätetal för fondens arbete med mänskliga rättigheter. Se stycke "Mål och KPI". Målen följs upp årligen.

AP3 träffar regelbundet representanter från olika intresseorganisationer. Syftet med de mötena och dialogerna är att hålla fonden informerade om viktiga hållbarhetsfrågor och ta del av ny information och kunskap som kan ligga till grund för vidareutveckling av fondens arbete.

Informera om hur påverkan hanteras

En gång per år publicerar AP3 en ägarstyrningsrapport där arbetet med mänskliga rättigheter under året, de allvarliga incidenter som inträffat och de dialoger som bedrivits redovisas. Arbetet som bedrivs genom AP-fondernas etikråd rapporteras i Etikrådets årsrapport.

Avhjälpa negativ påverkan

UNGP betonar vikten av tillgång till effektivt mekanismer för att hantera kränkningar av mänskliga rättigheter. Företag förväntas ha processer och rutiner på plats för att ta emot och hantera klagomål och anmälningar av kränkningar från de som påverkas av företagets verksamhet.

Åtgärder som AP3 bör vidta och ansvaret för avhjälpande beror på om fonden orsakar, bidrar till eller är direkt kopplat till skadan. Därför är det viktigt att förstå på vilket sätt

ett fonden är involverat i en negativ påverkan på mänskliga rättigheter.

AP3 bedömer att sannolikheten är låg för att fonden orsakar eller bidrar till allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter. Men fonden kan vara direkt kopplade till skada genom investeringarna. AP3 ska i sin egenskap av investerare i första hand spela en viktig roll i att påverka bolag ta ansvar för gottgörelse.

Mål och KPI

	KPI	Målbeskrivning	Mål	Målar	Mätetal
	Bolag med policy för mänskliga rättigheter	Bolag i sektorer med förhöjd risk ska ha en policy för mänskliga rättigheter	100%	2030	Procentandel
	Bolag med due diligence process	Bolag i identifierade sektorer med exponering mot utsatta grupper	100%	2030	Procentandel

AP3s förväntningar på företag avseende mänskliga rättigheter

AP3s förväntningar på bolagen bygger på internationellt erkända principer såsom FN:s Global Compact, FN:s vägledande principer om Företag och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer för multinationella Företag. Förväntningarna ligger till grund för investeringsbeslut samt de påverkansdialoger fonden bedriver.

Förväntningarna riktar sig i första hand till bolagens styrelser. Styrelserna i bolagen är ansvariga för att sätta sig in i de miljömässiga och sociala konsekvenserna av företagets verksamhet. Styrelser ska vägleda och granska företagsledningens arbete med dessa frågor. I ansvaret ligger också att rapportera ekonomiskt väsentlig information till investerare och andra intressenter. AP3 vill att företag ska vara transparenta, så långt det är möjligt, om de utmaningar och risker de står inför och vilka prioriteringar de gör i sina ansträngningar att respektera mänskliga rättigheter.

För att fullgöra sitt ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna ska bolagen som AP3 är investerad i anta och implementera riktlinjer och processer som är lämpliga med hänsyn till storlek och relevanta omständigheter.

AP3 anser att styrelserna ska säkerställa att deras företag uppfyller sitt ansvar att respektera mänskliga rättigheter i enlighet med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Styrelserna ska vara medvetna om företagets mest allvarliga mänskliga rättigheter risker, och säkerställa att företaget:

- a) publicerar ett policyåtagande att fullgöra ansvaret att respektera de mänskliga rättigheterna,
- b) har en process för att genomföra en genomlysning och riskanalys av verksamheten (due diligence) när det gäller de mänskliga rättigheterna för att identifiera, förhindra och begränsa kränkningar (faktiska och potentiella),

- c) rapporterar öppet och transparent om effekterna av arbetet,
- d) har processer för att hantera överträdelser av mänskliga rättigheter, och tillhandahålla gottgörelse i enlighet med UNGP där bolaget har orsakat, bidragit eller kan kopplas till negativ påverkan på mänskliga rättigheter.

Företagen bör arbeta i enlighet med ramverket "Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy"”

AP3 anser att bolag har ansvar att följa internationella konventioner, oaktat om konventionerna är riktade till stater, enskilda eller till bolag respektive organisationer. Ansvaret gäller oavsett om de länder där bolagen verkar har undertecknat konventionerna eller har svagare lagstiftning. Där den inhemska kontexten gör det svårt att möta detta ansvar fullt ut förväntas företagen respektera mänskliga rättigheter i största möjliga utsträckning givet omständigheterna och att kunna redovisa sina ansträngningar i detta avseende.

AP3s förväntningar är extra höga på bolag med egen verksamhet, leverantörskedjor eller andra affärsrelationer, såväl som genom användningen av dess produkter och tjänster, i högrisksektorer, geografiska högriskområden eller annan riskfylld miljö. I sådana situationer förväntas det att företag respekterar normerna för internationell humanitär rätt och åtar sig utökade kontroller.

AP3 TREDJE
AP-FONDEN

Tredje AP-fonden
Box 1176, 111 91 Stockholm
info@ap3.se, 08-555 17 100
www.ap3.se